

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Obradoiro de Escenografía I
DISCIPLINA	Escenografía
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Escenografía
ITINERARIO	Escenografía
CURSO	3º
CRÉDITOS ECTS	10
CARÁCTER	Obrigatorio
DEPARTAMENTO	Escenografía
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	
DOCENTES	Nome e apelidos: Chus Ramos Calvelo Contacto: chusrc@edu.xunta.es
	Nome e apelidos: Ana María Fernández Arteaga Contacto: arteaga@edu.xunta.es
	Nome e apelidos: Alejandra Montemayor Suárez Contacto: diadeluz@gmail.com
DESCRICIÓN	Iniciación á práctica da creación teatral destinada a sintetizar todos os aspectos da formación. Implica o coñecemento e a experimentación da complexidade do proceso global da creación, incluíndo a experiencia da representación, as aprendizaxes de linguaxes, procedementos e saberes adquiridos, para transmitir ao/á espectador/a as sensacións, emocións, e o sentido da creación escénica.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os acadados nas materias de Espazo Escénico I e II, Iluminación I, II e III e Técnicas Escénicas.
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☒ Inglés ☒

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T12	Adaptarse, en condicións de competitividade, aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles adecuadas de formación continuada.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e dos

	demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DE ESPECIALIDADE	
EE1	Concibir as ideas e propostas que fundamentan a creación do deseño, explorando a dinámica do espazo, do corpo e da luz, valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética
EE2	Proxectar a composición do deseño a través do uso do coñecemento dos procedementos técnicos es de representación.
EE3	Planificar e facer o seguimento do proceso de realización da creación, aplicando as metodoloxías de traballo pertinentes
EE5	Estudar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.
EE6	Estudar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer aspectos básicos na investigación escénica.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Integrar nun proxecto realizado a partires dun texto dramático, partitura musical, dramaturxia ou tema, o aprendido nos anos anteriores nas materias de Espazo Escénico I e Espazo Escénico II, así como outras materias afíns que posibiliten o desenvolvemento dun proxecto básico de deseño.	T1, T2, T3, T7, T8, T12, X3, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE5, EE6

4. CONTIDOS		
I.- MÓDULO TEÓRICO	* O MÓDULO I E II COMBINARASE A TEORÍA COA PRÁCTICA*	
TEMAS	SUBTEMAS	HORAS
1.O traballo a partires dun texto	1.1. O achegamento ao texto por parte do escenógrafo 1.1.1 Elementos de significación e análise do texto. 1.1.2. Ubicación da obra. 1.1.3. Estrutura do texto. 1.1.4. Os espazos nos que se desenvolve a acción. 1.1.5. O estudo dos personaxes. 1.2. O achegamento á música por parte do escenógrafo: ópera, danza, el musical 1.3. O achegamento a dramaturxia e outros temas suxeito de representación por parte do escenógrafo: eventos, site-specific, multidisciplinariedade	6
2. O traballo doutros creadores	2.1. A importancia da investigación doutras postas en escena que parten do mesmo texto cá nós. 2.1.1. Análise das liñas estéticas atopadas, as súas motivacións. 2.1.2. O momento e o lugar das postas en escena.	4
3. Cómo abordo o meu deseño?	3.1. As primeiras ideas e a depuración destas. 3.2. As ambientacións xerais que a priori pretendo acadar	4

	<p>3.3. Os referentes visuais dos que parto.</p> <p>3.4. A elección da liña estética que vou traballar e a investigación desta.</p> <p>3.5. A relación entre a escenografía e o espazo que a conterà.</p> <p>3.6. A adecuación aos recursos técnicos cós que conto.</p>	
4. O espazo escénico non só o forma a escenografía	<p>4.1. A integración de todas as partes que compón o espazo escénico.</p> <p>4.2. O traballo en conxunto á hora do deseño: escenografía, iluminación, vestiario...</p> <p>4.3. A comunicación có/coa director/a de escena.</p> <p>4.4. As transicións: o estudo dos movementos escenográficos.</p> <p>4.5. A relación dos personaxes coa nosa proposta. A integración destes na composición.</p>	12
II.- MÓDULO PRÁCTICO	* O MÓDULO I E II COMBINARASE A TEORÍA COA PRÁCTICA*	
5. As ferramentas nas que me apoio	<p>5.1. Bosquexos iniciais, de atmósfera, de traballo e definitivos.</p> <p>5.2. Técnicas gráficas e pictóricas: a súa expresividade.</p> <p>5.3. As vistas iniciais, a modificación destas e as definitivas.</p> <p>5.4. A maqueta de traballo e a de presentación. A importancia da escala.</p> <p>5.5. A optimización dos recursos que xa manexo: como e cando emprego os meus coñecementos sobre deseño, cor, debuxo técnico, novas tecnoloxías...</p> <p>5.6. Outras ferramentas para o estudo e a práctica das transicións.</p>	70
6. A parte técnica	<p>6.1. Os planos de deseño. (de man alzada a CAD)</p> <p>6.2. A presentación dos planos.</p> <p>6.3. As vistas en perspectiva.</p> <p>6.4. Aplicación das novas tecnoloxías.</p> <p>6.5. A adaptación a diferentes espazos.</p>	20
7. E posteriormente ao deseño...	<p>7.1. A memoria que fixen.</p> <p>7.2. A presentación do meu proxecto.</p> <p>7.3. Os recursos para a optimización da miña presentación</p>	4
DIARIO DE CLASE	Se realizará un traballo ao longo de todo o curso a modo de memoria que será unha compilación de todo o realizado durante o curso, a aportación de experiencias persoais, investigacións relacionadas coa materia impartida e a documentación gráfica das actividades prácticas realizadas tanto en horas lectivas como en horas non lectivas.	15
TOTAL HORAS		135

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	3		3
Sesión maxistral	20		20
Traballos de aula: Resolución de problemas e / ou exercicios	27		27
Prácticas de aula: Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	19	12	31

Proxectos integrados	40	83	123
Traballos tutelados	10	40	50
Presentacións / exposicións	6	10	16
Titoría docente	10		10
Prácticas en aula de informática		20	20
TOTAL HORAS	135	165	300

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades que introduzan ao alumnado na dinámica do funcionamento da materia.
Sesión maxistral	Exposicións por parte das docentes dos coñecementos teóricos precisos para o desenvolvemento dos contidos da materia.
Traballos de aula: resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de exercicios prácticos ao tempo que se imparte o temario desta materia.
Prácticas de aula: resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Prácticas nas que os alumnos traballen de forma autónoma as súas propostas.
Proxectos integrados	Traballo en equipo con alumnado doutras especialidades.
Traballos tutelados	Traballos supervisados polas docentes destinados á realización do proxecto integrado.
Presentacións / exposicións	Presentacións progresivas do traballo realizado para a integración ante o profesorado e alumnado doutras especialidades / Posta en escena o día da estrea.
Titoría docente	Nas que o alumnado resolverá dúbidas sobre o desenvolvemento do seu traballo.
Prácticas en aula de informática	Realización da planimetría necesaria

7. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
7.1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
<u>Grao e nivel de participación e actitude en clase</u> , capacidade e dispoñibilidade de traballo en grupo, e de comunicación e transmisión clara de ideas, así como a capacidade de realizar e aceptar unha crítica construtiva.	X3, X6, EE3	30%
<u>Práctica 1</u> : Deseño e realización animada sobre tema musical.	T1, T2, T3, T7, X3, X5, EE1, EE3, EE5.	25 %
<u>Práctica 2</u> : Deseño Plástico Escénico en colaboración co alumnado do Dpto. de Dirección de Escena e Dramaturxia* Execución práctica do	T1, T2, T3, T7, T8, T12, X3, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE5, EE6.	45 %

<p>deseño.</p> <p>* De non seren posible a colaboración coas outras especialidades realizarase o mesmo proxecto sen a execución.</p>		
--	--	--

As partes específicas de cada práctica así como a súa porcentaxe sobre a puntuación final son as seguintes:

Práctica 1: Deseño e realización animada sobre tema musical.

- Investigación, análise estudo.
- Referentes visuais.
- Storyboard.
- Execución-creación da animación (micro-curta)
- (Conxuntamente con actividades de apoio e reforzo, avaliación *peer-to-peer*...)

Práctica 2: Deseño Plástico Escénico en colaboración co alumnado do Dpto. de Dirección de Escena e Dramaturxia.

Dossier Obradoiro I

1. Análise do texto (2 páxinas máx.). Argumento e estrutura.
2. Referentes visuais e xustificación estética elixida.
3. Bosquexos de atmosfera. Tamaño A4, empregando a cor (mínimo de 3 bosquexos).
4. Maqueta a escala (mínimo 1:50)
5. Planos técnicos. Planos de construción de elementos. Planos de implantación en planta. Planos de sección e perfil (se foran necesarios). Planos de iluminación.
6. Reflexión persoal do traballo realizado. (Máximo 1-2 páxinas).

Práctica 3: Execución práctica do Deseño Plástico Escénico.

- Do deseño á realidade escénica.
- Construción, montaxe, ensaios, seguimento da función, desmontaxe, almacén.

- Nota 1: Para aprobar a materia todas as partes prácticas deberán ser superadas.
- Nota 2: As memorias das prácticas poderán ser axustadas en caso necesario para concretar determinados aspectos se houbera lugar a iso, segundo as características individuais de cada proposta, no caso de seren considerado recomendable polas docentes.
- Nota 3: Recomendase a asistencia a titoría.

8.2. Avaliación extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Realización dun proxecto que academos aspectos da Práctica II e exposición do mesmo.	T1, T2,T3, T7, T8, X3, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE5, EE6.	100%

- Nota 1: o/a alumno/a que se atope nesta situación deberá poñerse en contacto coas docentes.
- Nota 2: Para superar a materia deberán ser aprobados todas as partes do proxectos.
- Nota 3: As docentes deberán poder revisar o traballo en ao menos dúas ocasións antes de súa entrega.

8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Realización dun proxecto que acadese os aspectos da Práctica II e exposición do mesmo.	T1, T2,T3, T7, T8, X3, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE5, EE6.	100%
<ul style="list-style-type: none"> - Nota 1: o/a alumno/a que se atope nesta situación deberá poñerse en contacto coas docentes. - Nota 2: Para superar a materia deberán ser aprobados todas as partes do proxectos. - Nota 3: As docentes deberán poder revisar o traballo en ao menos dúas ocasións antes de súa entrega. 		

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

Referencias básicas

- BREYER, Gastón, *La escena presente*, Ediciones infinito, 2005.
- HIDALGO CIUDAD, Juan Carlos, *Espacios Escénicos: el Lugar de Representación en la Historia del Teatro Occidental*. Sevilla, CAT, 2004.
- CALMET, Héctor. *Escenografía. Escenotecnia, Iluminación*. Ediciones la Flor, Buenos Aires (Argentina), 2003.
- D. K. CHING, Francis y P. JUROSZEK, Steven. *Dibujo y proyecto*. GG, Barcelona, 1999.
- DAVIS, Tony, *Escenógrafos*, Barcelona, Océano, 2002.
- GÓMEZ GARCÍA, Manuel, *Diccionario de Teatro*, Akal, Madrid, 2007.
- HOWARD, Pamela, *Escenografía*, Galaxia, Vigo, 2004.
- LÓPEZ GUEREÑU, Javier, *Decorado y tramoya*, Cuadernos de Técnicas escénicas, Ciudad Real, Naque, 1998
- MURCIA, Félix, *La escenografía para el cine. El arte de la apariencia*, Fundación autor, 2002.
- MUNARI, Bruno, *Diseño y comunicación audiovisual*, GG, Madrid, 2005.
- NIEVA, Francisco, *Tratado de escenografía*, Madrid, ed.Fundamentos, 2000.
- PORTILLO, Rafael y CASADO, Rafael: *Diccionario de terminología teatral*, Madrid, Fundamentos, 1986.
- RASMUSSEN, Steen Eiler, *La Experiencia de la arquitectura*, Reverté, Barcelona, 2007.
- WAGNER, Fernando, *Teoría y técnica teatral*, Barcelona, Editorial Labor, 1974.
- WILES, David: *A short history of Western Performance Space*, Cambridge, CUP, 2003.

10. OBSERVACIONES

- Dada a especificidade da materia, o desenvolvemento de certas tarefas usando os recursos e instalacións do centro, podería requirir a asistencia do alumnado en horario de tarde.
- Para ser avaliado é necesario ter superado todos os ítems (exames, entregas, traballos...) cun mínimo de 5. Non ter superado algún dos ítems, implicaría a imposibilidade de facer a media das partes.
- Os exames, entregas e convocatorias deberán axustarse aos prazos e horas indicados polo profesorado da materia ou Xefatura de Estudos. O seu non cumprimento implicaría a non superación do ítem.
- Non poderán ser avaliados aqueles traballos que, sen detrimento das "NORMAS PARA A PRESENTACIÓN DE

TRABALLOS ACADÉMICOS DÁ ESAD-Galicia", non respecten á hora de xerar a documentación técnica do seu proxecto as normas UNE e USITT (Graphic Standards: <https://goo.gl/Vjrlqw>) para planos técnicos e construtivos; normas USITT-Lighting Design Standards (<https://goo.gl/t7zP76>) para o deseño de iluminación.

- Recoméndase a lectura da "GUÍA DE BOAS PRÁCTICAS NA PRESENTACIÓN DE TRABALLOS ESCENOGRÁFICOS".

- Atención á diversidade: ao tratarse dunha materia cunha gran carga práctica, valorarase cada posible situación de xeito particular para garantir unha resposta ás necesidades temporais ou permanentes de todo o alumnado.